

Regional planstrategi – nyttig papirarbeid?

Hege Arnesen og Gunn Nygard

Planavdelingen i Akershus fylkeskommune

Plankonferansen, 27.11.24





Akershus fylkeskommune fra 2024



- Fylkesting for Akershus ble valgt 11. september 2023, og hadde konstituerende møte 17. oktober 2023
- Parlamentarisk styringsform, fylkesrådsleder og 6 rådsområder:
 - Finans og organisasjon
 - Næring, idrett, mangfold og folkehelse
 - Opplæring og kompetanse
 - Samferdsel og mobilitet
 - Plan, kulturminnevern, klima og miljø
 - Kultur, tannhelse og frivillighet



Nytt fylke ny retning?

Hvem er vi og hvor skal vi?

Utfordringer, regionale utviklingstrekk og langsiktige utviklingsmuligheter

Plan- og bygningsloven spiller på lag!







Langsiktige utviklingsmål

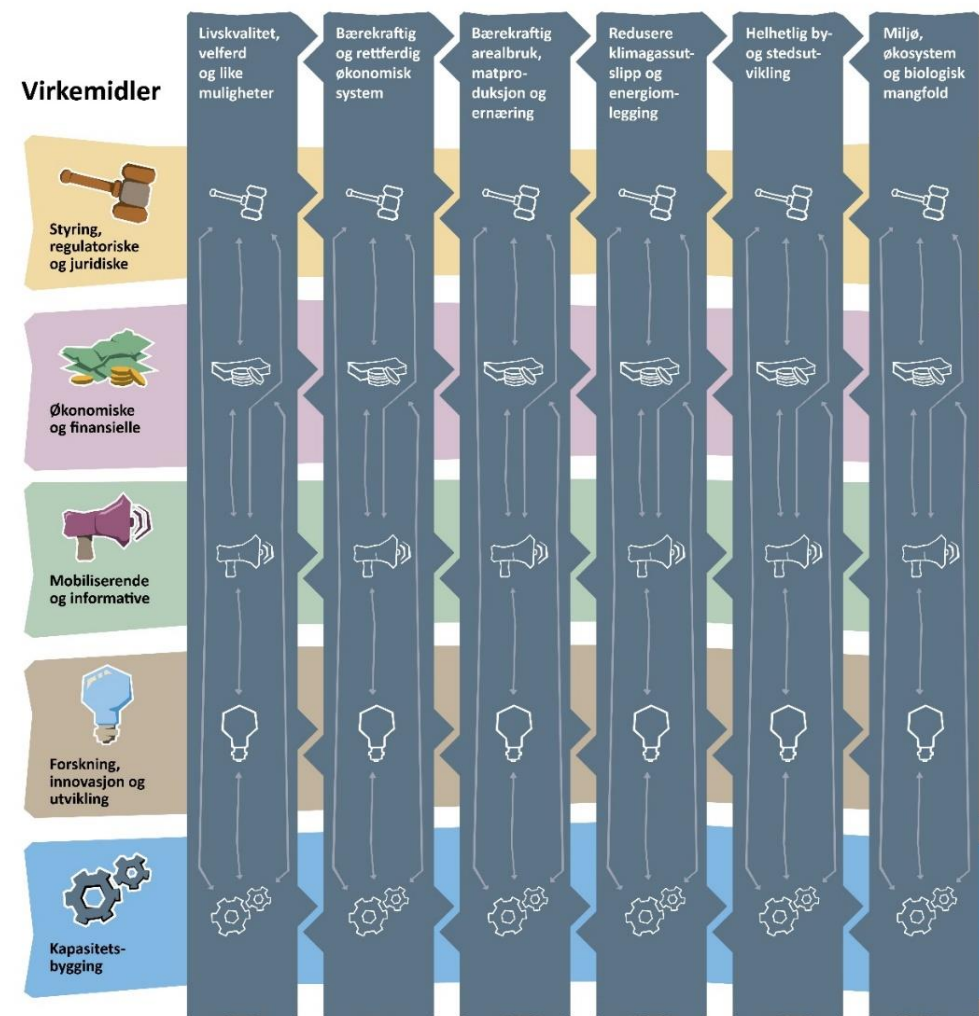
1. Natur, klima og planetens tålegrenser
2. God livskvalitet og like muligheter
3. Bærekraftig verdiskaping
4. Omstilling og tillit
5. Sammen skaper vi Akershus



Seks innsatsområder for omstilling

1. Livskvalitet, velferd og like muligheter
2. Bærekraftig og rettferdig økonomisk system
3. Landbruk og bærekraftig matsystem
4. Klimavennlig energiomstilling
5. Helhetlig by- og stedsutvikling
6. Miljø, naturmangfold og bærekraftig arealbruk

Tematiske innsatsområder for en ny retning



Delmål

Livskvalitet, velferd og like muligheter

I Akershus skal vi ha god helse og livskvalitet i befolkningen, uavhengig av identitet, funksjonsevne eller sosial bakgrunn.

Bærekraftig og rettferdig økonomisk system

I Akershus skal nyskaping, kompetanse og entreprenørskap være drivkrefter for grønn og digital omstilling og sirkulær økonomi.

Landbruk og bærekraftig matsystem

I Akershus skal vi bidra til at jordbrukets kulturlandskap opprettholdes, selvforsyningsgraden av norske landbruksvarer øker og at vi kjøper vi stadig mer lokalprodusert mat.

Klimavennlig energiomstilling

Akershus skal bli et lavutslippssamfunn uten fossile utslipp, og klimagassutslippene skal kuttes med minst 80 prosent innen 2030 (Målt fra referanseåret 2016).

Helhetlig by- og stedsutvikling

I Akershus skal vi utvikle attraktive, helsefremmende og klimavennlige byer og steder, som er aldersvennlige.

Miljø, naturmangfold og bærekraftig arealbruk

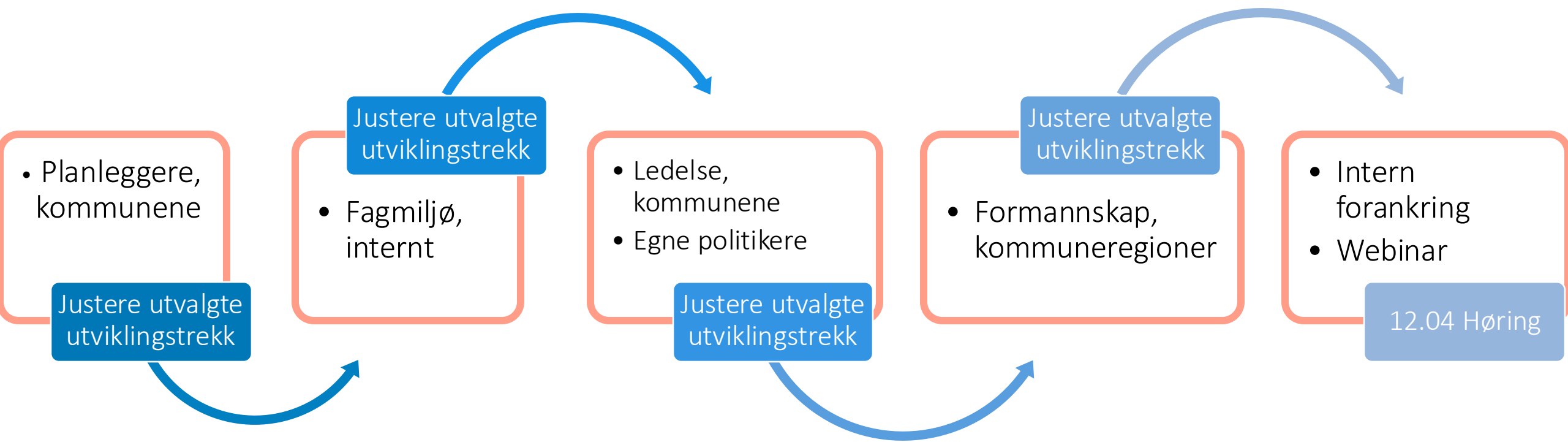
I Akershus skal vi arbeide sammen for å oppnå arealnøytralitet og bevare karbonrike områder og viktige naturtyper. Vi unngår unødvendig nedbygging av naturområder, matjord, kulturlandskap eller friluftsområder.

Utvalgte utviklingstrekk

Kunnskapsutvikling igjennom dialog?

Regional planstrategi og viktige regionale utviklingstrekk

«*Planstrategien skal redegjøre for **viktige regionale utviklingstrekk og utfordringer, [og] vurdere langsiktige utviklingsmuligheter [...]***» (Plan- og bygningsloven § 7-1 andre ledd)



November - februar:
Hva er utviklingstrekkene?

Februar – mars:
Kjenner vi oss igjen i utviklingstrekkene?

April: Sammenstilling høring

«Individuell, gruppe, plenum (IGP)»

1. Individuell refleksjon
2. Grupperefleksjon
3. Plenumsrefleksjon



Eksempel trinn 1 Individuell refleksjon



Akershus på vei til lavutslippssamfunnet

Frem til 2050 skal Norge omstilles til et lavutslippssamfunn. I form av Klimautvalgets omfattende utredningen, har vi nå fått kunnskap om hva som skal til for å nå dette målet:

- I et lavutslippssamfunn er så å si alle utslipp fjernet for godt. Spørsmålet er ikke hvilke utslipp som skal reduseres, men hvilke små utslipp som gjenstår i 2050. Alt annet må bort
- Omstilling innebærer en bred samfunnsomstilling som må starte nå, og planer og beslutningssystemer må ta utgangspunkt i at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050.
- Kommuner og fylkeskommuner spiller en sentral rolle i norsk samfunnsutvikling, og er viktige i omstillingen til et lavutslippssamfunn. Lykkes ikke Norge med omstilling i kommunene, vil ikke Norge bli et lavutslippssamfunn.
- Frem til nå har det vært vanlig å organisere klimapolitikken strukturert sektor for sektor, og å vurdere måloppnåelse og retning etter relativt kortsiktige trender i lokale og nasjonale utslippsregnskap. Ofte har kostnadseffektiviteten blitt lagt til grunn for tiltak og områder man velger å satse på.
 - Omstilling til lavutslippssamfunnet krever et mer tverrgående, helhetlig, langsiktig og helhetlig arbeid.

Individuell refleksjon

1. Er utviklingstrekket riktig beskrevet? Må noe tilføres?
2. Hva betyr utviklingen for kommunen/Akershus?
3. Hvordan ønsker du situasjonen skal være om 10 år?

Tapet av naturmangfold øker

Det globale arts mangfoldet svekkes. Populasjoner svekkes, og arter forsvinner. Den globale miljøpåvirkningen er nå så omfattende at evnen naturen har til å tilgang til mat i framtiden, er drastisk redusert. Det er dette som omtales som

- Hovedårsakene er arealbruksendring av land- og sjøområder, høsting og overfiske av ferskvannsfisken, og utslipp av klimagasser til havet.
- I Akershus og i områdene rundt er representert her. Til tross for mangfold svekkes
- Norge har nylig undertegnet i restaurere 30 prosent av all naturrisikoutvalget (februar 2020)
- Naturen som ramme og forutsetning for menneskelig aktivitet
- For å snu utviklingen

Akershus på vei til lavutslippssamfunnet

Frem til 2050 skal Norge omstilles til et lavutslippssamfunn. I fjor kunnskap om hva som skal til for å nå dette målet:

- I et lavutslippssamfunn er så å si alle utslipp fjernet fra atmosfæren, men hvilke små utslipp som gjenstår i 2050. Alt annet er enten gjenstand for utslipp eller gjenstand for utslipp
- Omslaget innebærer en bred samfunnsomstilling

Fremtidens næringsliv

Sosiale forskjeller og økonomiske utfordringer

Konsekvensene av sosioøkonomiske forskjeller er blant annet i ulike forutsetninger for deltakelse på ulike arenaer i samfunnet. Deltakelse er avhengig av økonomi og hvor tilgjengelig ulike tilbud er. I Akershus er det forskjeller i befolkningen når det kommer til levekårsindikatorer som inntekt og utdanningsnivå mellom regionene og i kommuner.

Fra utenforskap til mer inkludering

Demografiske endringer

Kvalitet i by- og stedsutvikling

Utvikling av dyrka og dyrkbar jord



Individuell refleksjon

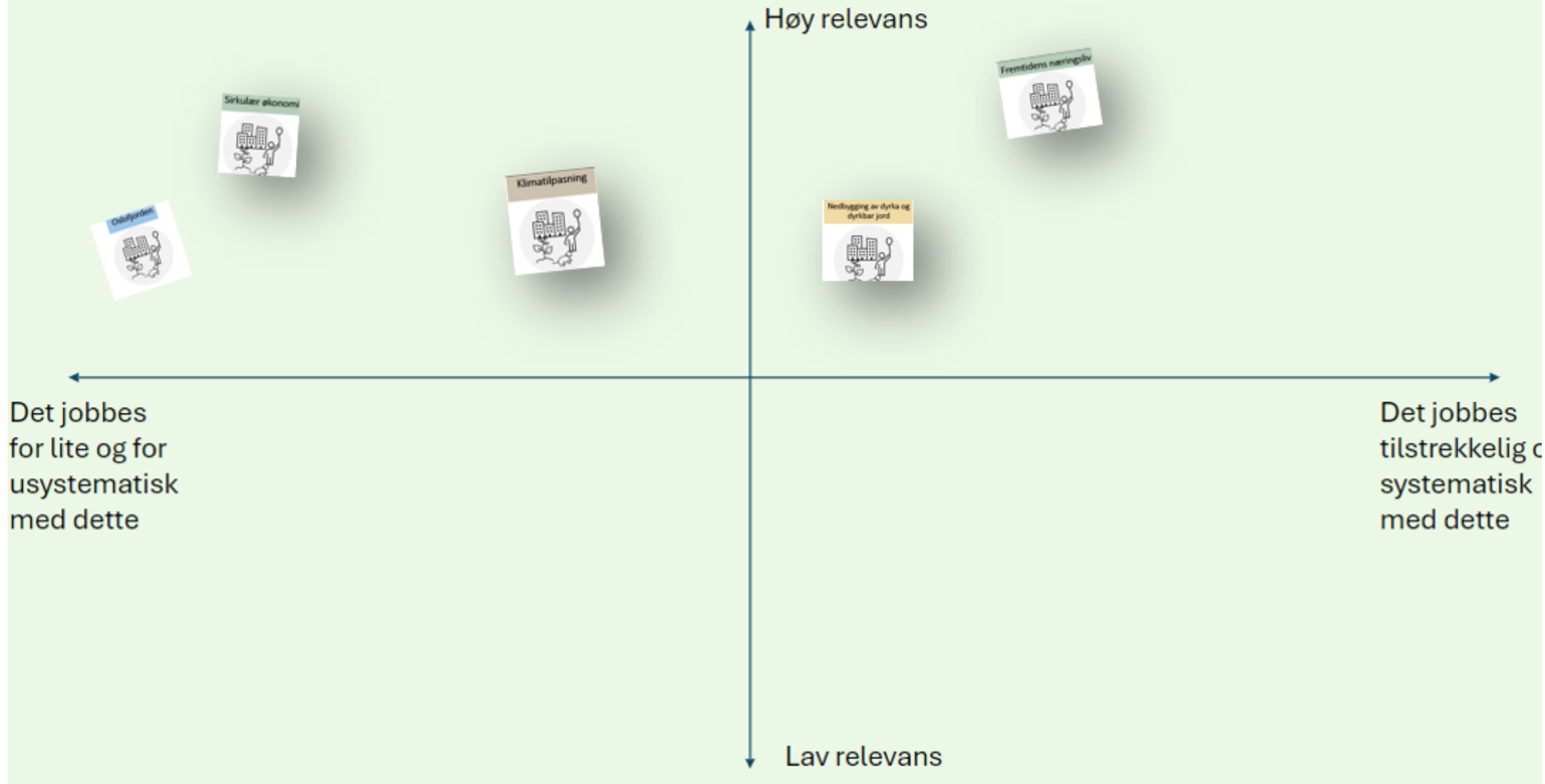
- Innspill til endringer i beskrivelsen av utviklingstrekkene
- Tanker om hvilken retning vi ønsker



Eksempel trinn 2 Grupperefleksjon



Plasser temaene hvor dere tenker at det hører hjemme. Hva tenker vi om helheten? Må noe justeres i forhold til hverandre?



Refleksjon i grupper

- Hver gruppe kjent med 6 utviklingstrekk
- Refleksjon rundt utviklingstrekkene sett i forhold til hverandre



Eksempel trinn 3 Plenumsrefleksjon

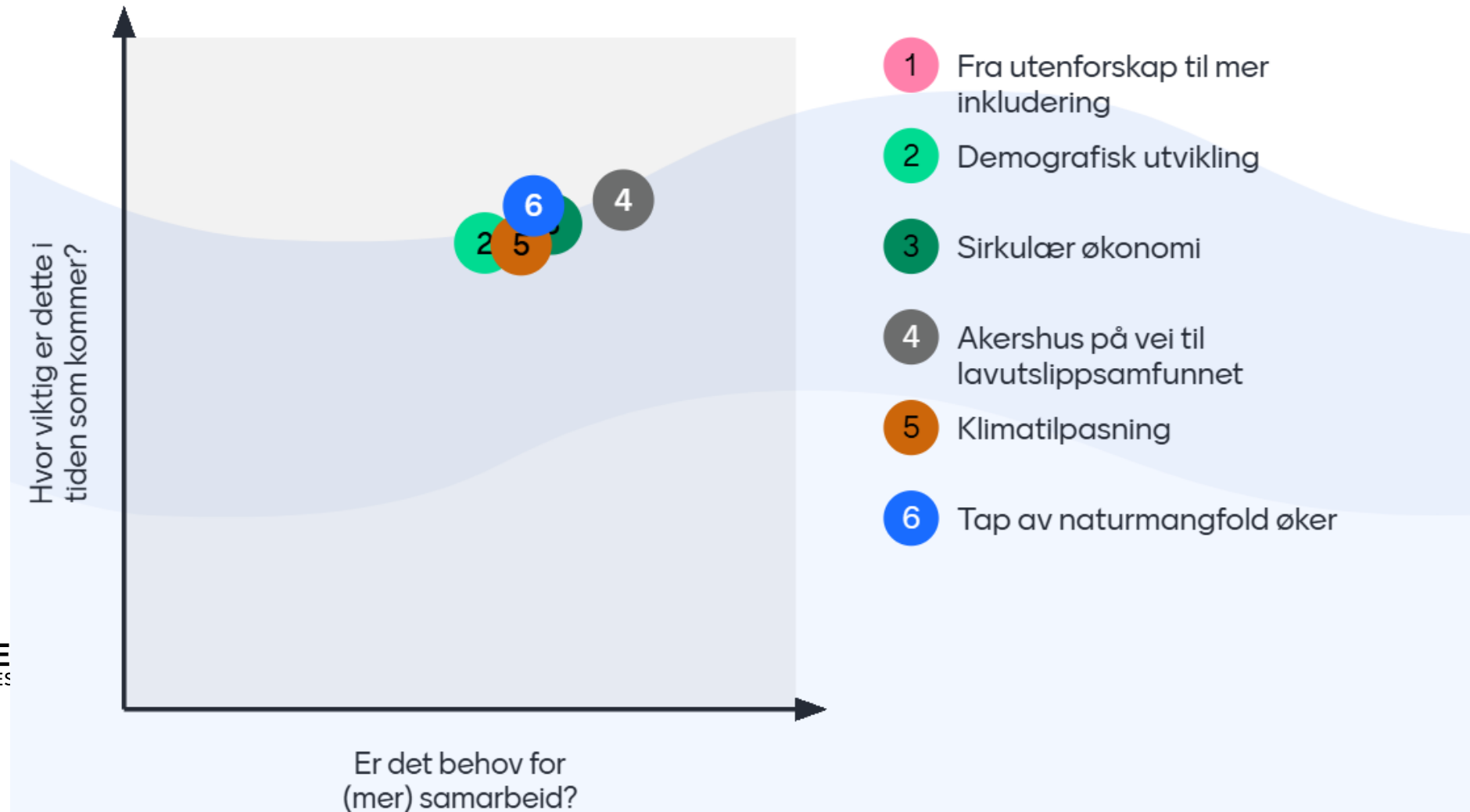


Refleksjon i plenum

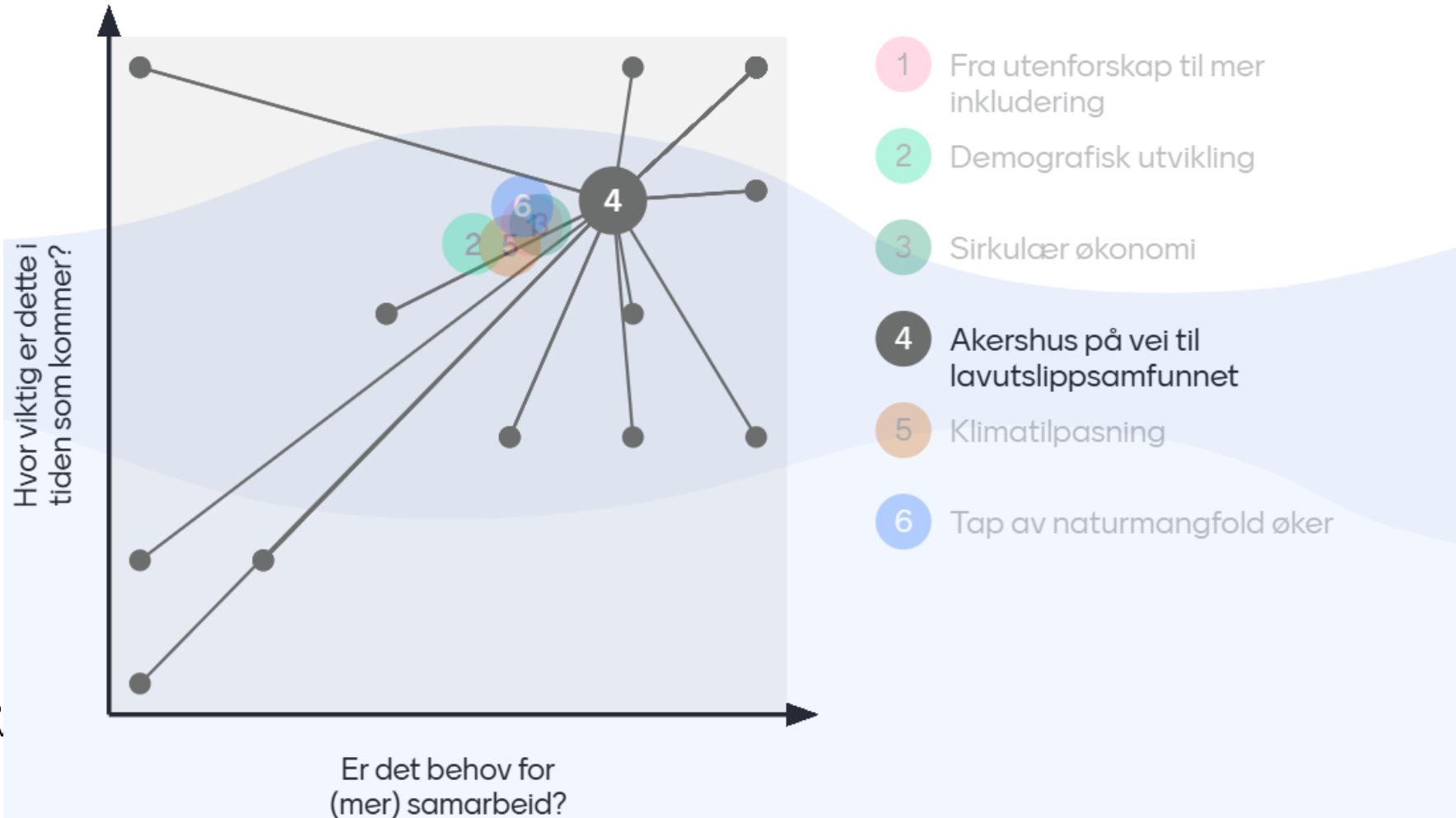
Alle logger inn på
menti.com hver for seg
Vurder utviklingstrekkene:
Hvor viktig er de? Er det
behov for (mer)
samarbeid og
koordinering?



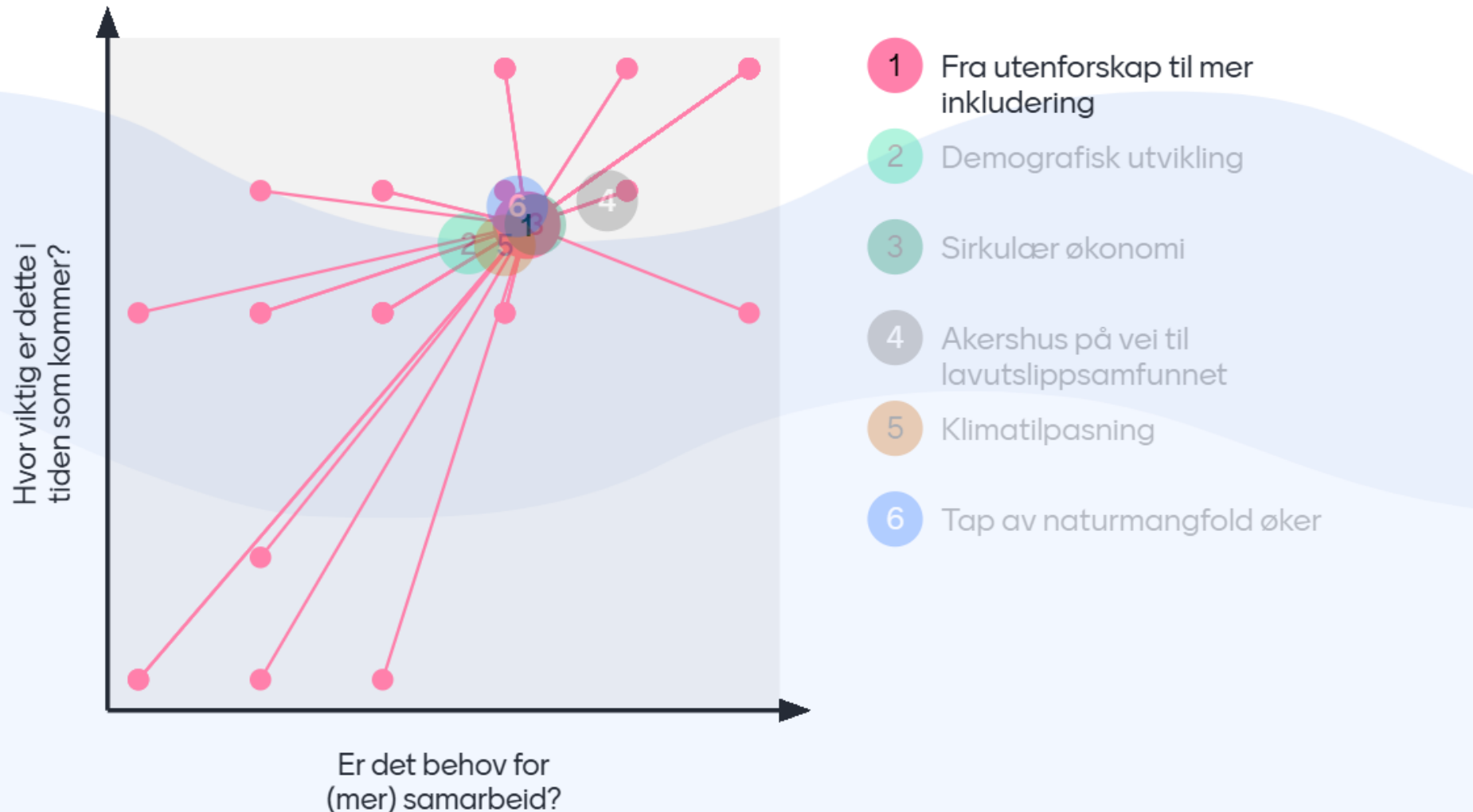
Hvor viktig er utviklingstrekket? Er det behov for (mer) samarbeid og/eller koordinering?



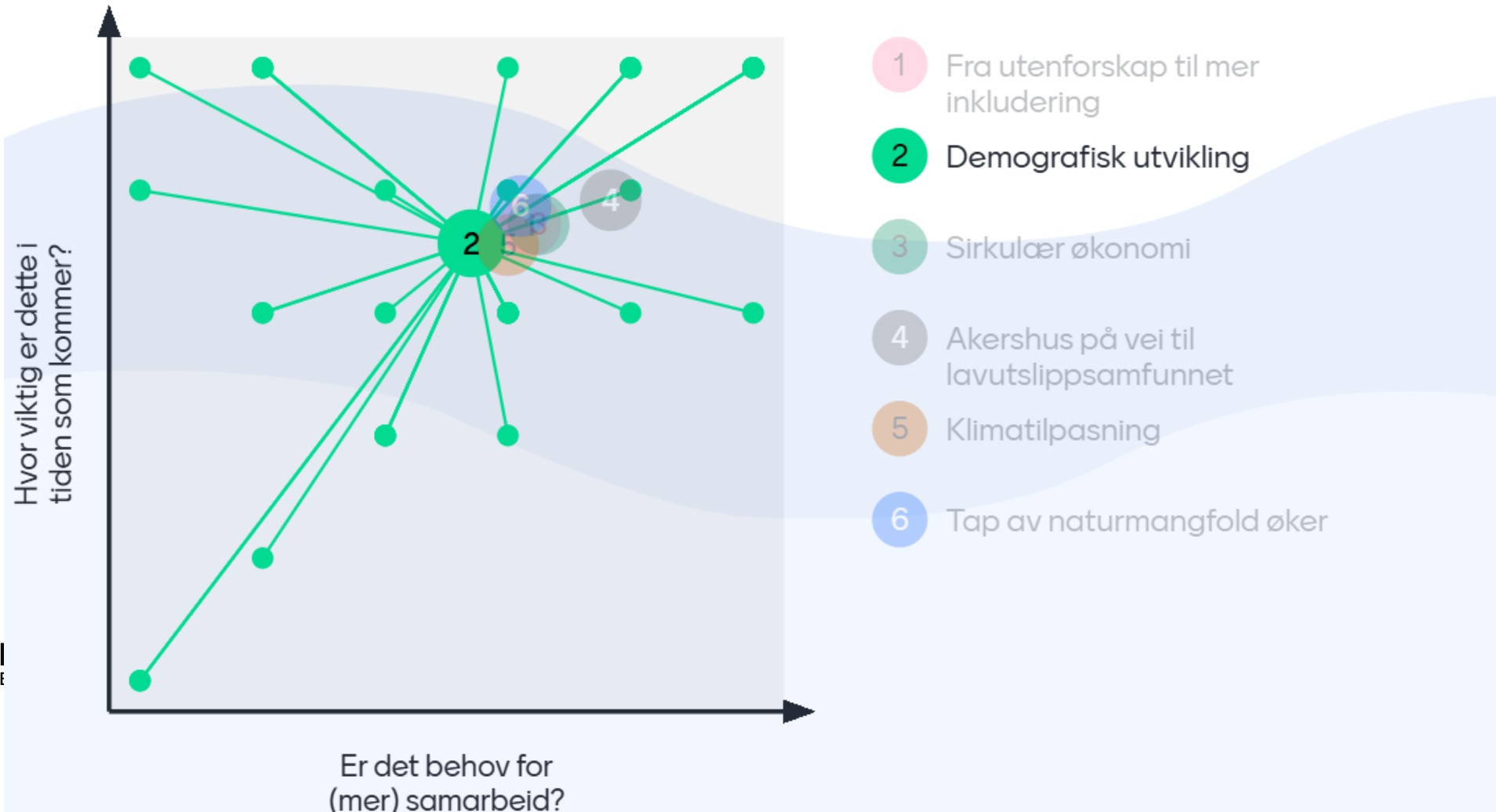
Hvor viktig er utviklingstrekket? Er det behov for (mer) samarbeid og/eller koordinering?



Hvor viktig er utviklingstrekket? Er det behov for (mer) samarbeid og/eller koordinering?



Hvor viktig er utviklingstrekket? Er det behov for (mer) samarbeid og/eller koordinering?

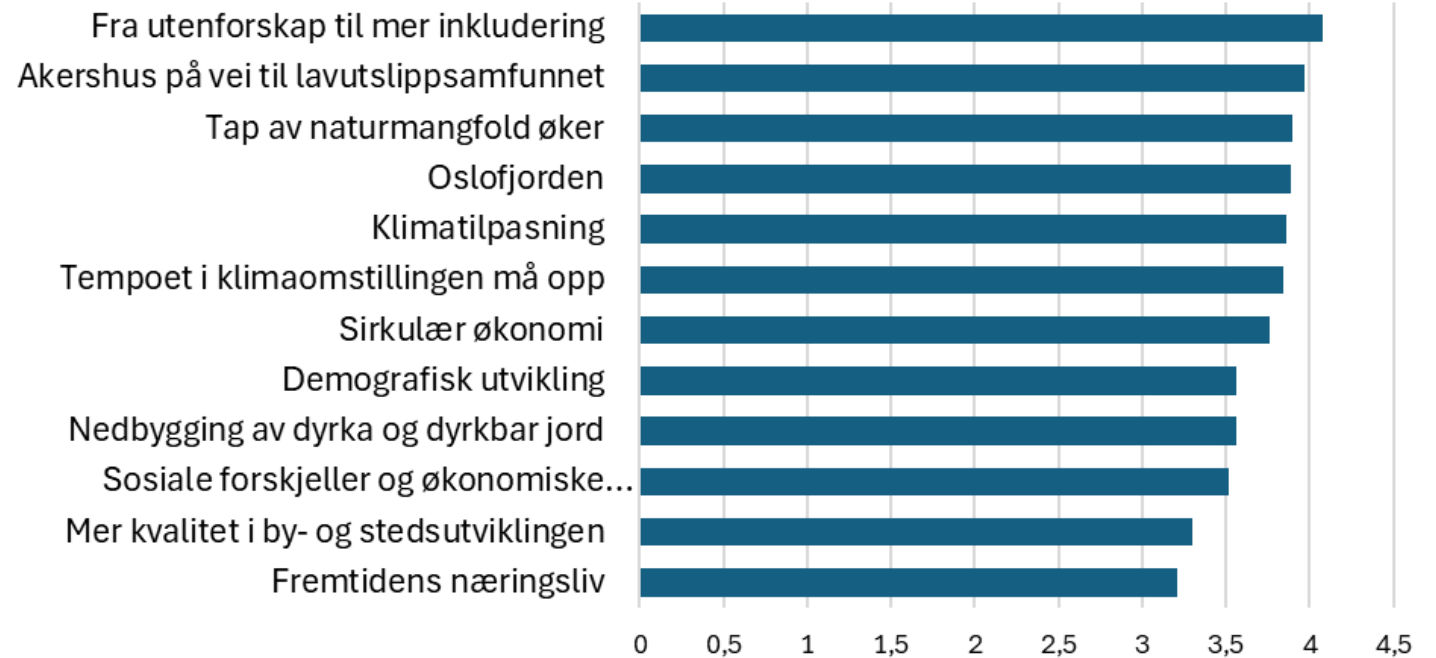


«Aha-opplevelse?»

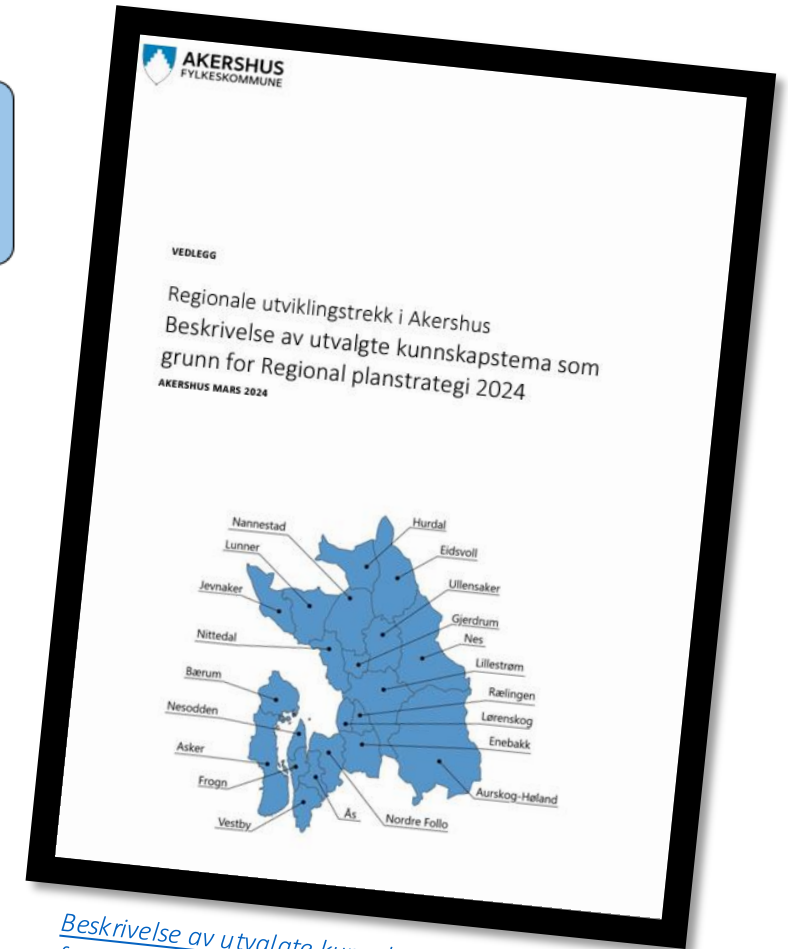
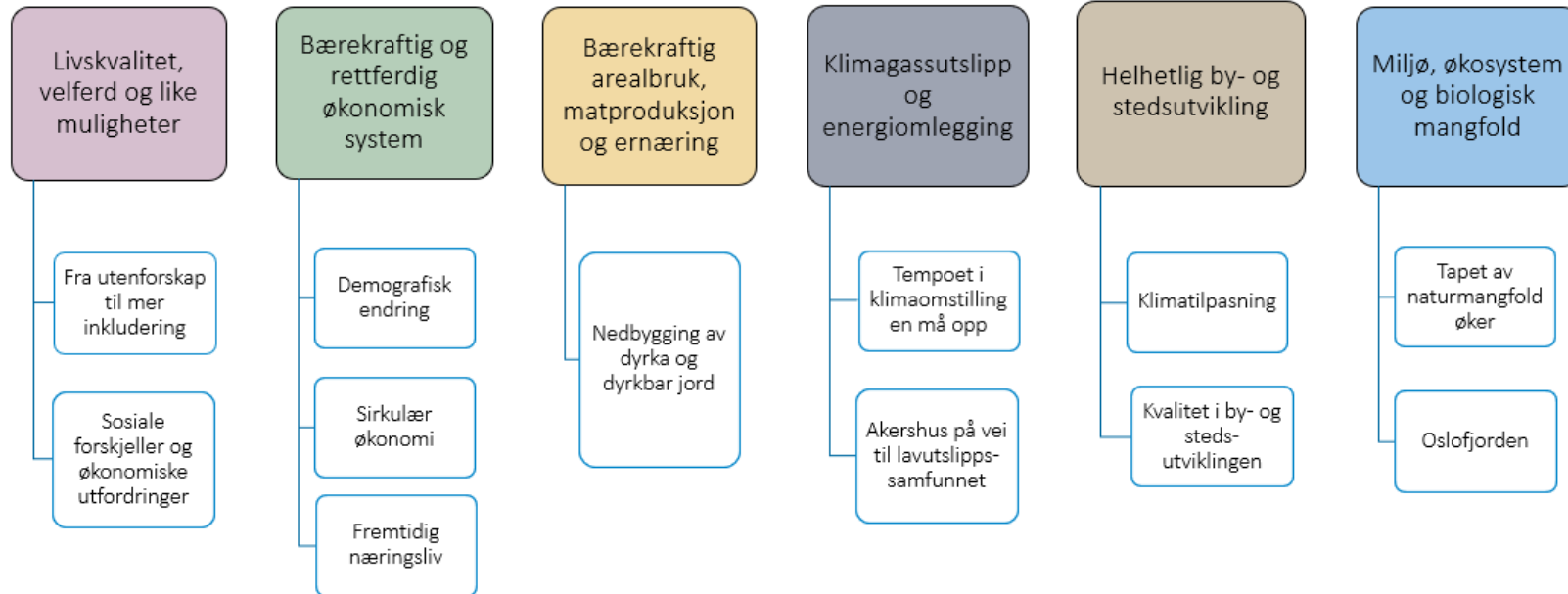
Dette er jo viktig for mange!

(men det er spredning i vurderingene)

Hvor viktig er utviklingstrekket ? (N=97-101)



Et spisset kunnskapsgrunnlag



Beskrivelse av utvalgte kunnskapstema som grunnlag for regional planstrategi 2024

Et spisset kunnskapsgrunnlag

Skissere og justere utvalgte utviklingstrekk

Snakke med folk
Stemmer dette?
Hvor viktig er det?



Beskrivelse av utvalgte kunnskapstema som grunnlag for regional planstrategi 2024

Erfaringer og tanker om veien videre

Nyttig papirarbeid?

- RPS som prosess
 - RPS som felles visjon
 - RPS som verktøy
 - RPS som målstyring
 - RPS som begrep
-
- Hvordan holde RPS nyttig gjennom perioden?



Menti.com
4678 4217



Takk for oppmerksomheten

Gunn Nygard gunnny@afk.no

Hege Arnesen hegear@afk.no

[Regional planstrategi - Akershus fylkeskommune](#)